

Obsah

Část I. Obecné otázky práva ES a EU	II
Úvod.....	12
I. Historie ES a EU	13
1.1 Rada Evropy	13
1.2 Evropská společenství.....	14
1.2.1 Vytváření ES.....	14
1.2.2 Rozvoj ES a vznik EU.....	17
2. Principy fungování Evropské unie	24
2.1 Struktura EU – model tří pilířů	24
2.1.1 První pilíř: tři evropská společenství	24
2.1.2 Druhý pilíř: společná zahraniční a bezpečnostní politika	25
2.1.3 Třetí pilíř: policejní a justiční spolupráce v trestních věcech.....	26
3. Členství v Evropské unii	28
3.1 Pojem a povaha členství	28
3.2 Práva a povinnosti členů	29
3.3 Převzetí práv a povinností novým členem.....	30
3.4 Výjimky a přechodná období pro nově přijaté členské státy	31
3.5 Trvání členství	32
4. Právní povaha ES a EU	34
4.1 Odlišnost ES od jiných typů mezinárodních organizací	35
4.2 Úkoly ES.....	35
4.2.1 Oblasti působení Společenství	36
4.3 Pravomoci ES	37
5. Instituce EU	40
Úvodní poznámky k chápání institucí EU a jejich role.....	40
5.1 Evropský parlament.....	41
5.1.1 Funkce EP.....	43
5.1.2 Organizace činnosti Parlamentu.....	44
5.2 Rada EU.....	44
5.2.1 Funkce Rady EU.....	45

5.2.2	Organizace činnosti Rady	46
5.2.3	Rozhodování v Radě EU	47
5.3	Evropská rada	48
5.4	Evropská komise	49
5.4.1	Funkce komise	50
5.4.2	Organizace činnosti EK	51
5.5	Soudy EU	52
5.5.1	Funkce soudů	54
5.5.2	Organizace činnosti soudů	54
5.6	Účetní dvůr	55
5.7	Hospodářský a sociální výbor	56
5.8	Výbor regionů	57
6.	Právní řád Společenství	58
6.1	Právní povaha EU	58
6.2	Prameny práva ES	59
6.2.1	Zakládací smlouvy jako primární právo společenství	59
6.2.2	Právní akty společenství jako sekundární právo ES	61
6.2.3	Mezinárodní smlouvy ES	65
6.2.4	Nepsané prameny práva	66
6.2.5	Dohody mezi členskými státy	67
6.3	Sekundární legislativa ES	68
6.3.1	Nařízení (všeobecná rozhodnutí ESUO)	69
6.3.2	Směrnice (doporučení ESUO)	70
6.3.3	Rozhodnutí	72
6.3.4	Nezávazné akty institucí ES	73
6.3.5	Usnesení, prohlášení a akční programy	74
6.4	Legislativní proces v ES	75
6.4.1	Procedura konzultace	75
6.4.2	Procedura spolupráce	78
6.4.3	Procedura spolurozhodování	80
6.4.4	Procedura souhlasu	83
6.4.5	Zjednodušená procedura	83
6.4.6	Procedura pro prováděcí opatření	83

6.5	Ochrana zákonnosti v právu ES	85
6.5.1	Řízení o porušení smlouvy.....	85
6.5.2	Žaloba na neplatnost.....	85
6.5.3	Žaloba na nečinnost.....	86
6.5.4	Žaloba o náhradu škody.....	86
6.5.5	Žaloby zaměstnanců	87
6.5.6	Řízení o opravných prostředcích	87
6.5.7	Předběžná právní ochrana	87
6.5.8	Řízení o předběžné otázce	88
6.6	Odpovědnost členských států za porušení práva společenství.....	90
6.6.1	Odpovědnost členských států za právní akty a za nečinnost.....	91
6.6.2	Odpovědnost za porušení práva společenství národními soudy	91
6.7	Vztah komunitárního a národního práva.....	92
6.7.1	Svébytnost právního řádu Společenství	92
6.7.2	Vzájemné působení práva ES a práva členských států.....	92
6.7.3	Sřet mezi právem společenství a národním právem	94
6.7.4	Bezprostřední použitelnost práva společenství	94
6.7.5	Přednost práva Společenství	96

Část 2. Vybrané otázky materiálního práva ES..... 99

I.	Právní rámec jednotného vnitřního trhu.....	100
1.1	Pojem vnitřního trhu.....	100
1.1.1	Odlišení vnitřního trhu od oblastí volného obchodu a od celní unie	100
1.2	Vývoj vnitřního trhu	101
1.2.1	Odstraňování bariér uvnitř ES.....	101
1.2.2	Dokumenty pro koncepci harmonizace.....	102
1.2.3	Význam JEA pro harmonizaci a budování jednotného vnitřního trhu ...	103
1.2.4	Deregulativní normotvorba.....	104
1.3	Volný pohyb zboží	105
1.3.1	Národní předpisy při chybějících komunitárních ustanoveních	105
1.3.2	Přípustná omezení volného obchodu.....	106
1.3.3	Technické normy a osvědčení	106
1.3.4	Daňová harmonizace.....	107

1.4	Volný pohyb osob.....	108
1.4.1	Volný pohyb pracovníků	108
1.4.2	Meze volného pohybu	109
1.4.3	„Veřejná správa“ ve smyslu komunitárního práva jako výjimka.....	109
1.4.4	Legislativa v záležitostech volného pohybu osob.....	110
1.4.5	Stanovení kvalifikací	110
1.4.6	Sociálně politické důsledky volného pohybu pracovníků	111
1.4.7	Omezování hraničních kontrol.....	112
1.4.8	Schengenská dohoda	112
1.4.9	Neaplikovatelnost práva ES na záležitosti čistě vnitrostátní povahy	113
1.5	Svoboda podnikání	113
1.5.1	Rozsah svobody podnikání.....	114
1.5.2	Omezení svobody podnikání.....	114
1.5.3	Úpravy přístupu k povolání	114
1.5.4	Daňové překážky	115
1.6	Volný pohyb služeb.....	115
1.6.1	Vymezení pojmu služeb.....	116
1.6.2	Formy volného poskytování služeb.....	116
1.6.3	Ohraničení od jiných svobod	116
1.6.4	Provádění za úplatu	117
1.6.5	Liberalizace volného poskytování služeb	117
1.6.6	Omezení volného poskytování služeb.....	118
1.6.7	Monopoly na poskytování služeb.....	118
1.6.8	Rozšíření volného pohybu služeb	118
1.7	Volný pohyb kapitálu a plateb.....	119
1.7.1	Liberalizace pohybu kapitálu	119
1.7.2	Účinky daňového práva na pohyb kapitálu	119
1.7.3	Finanční služby.....	120
1.7.4	Legislativní opatření	120
2.	Právní regulace hospodářské soutěže a ochrana spotřebitele v rámci ES.....	122
2.1	Cíle soutěžní politiky v Evropské unii	122
2.2	Zákaz kartelových dohod.....	123
2.2.1	Výjimky ze zákazu dohod.....	124

2.2.2	Tzv. kritérium „de minimis“	124
2.2.3	Blokové výjimky ze zákazu dohod	125
2.2.4	Procesní pravidla k uplatňování zákazu podle čl. 81	126
2.3	Zákaz zneužívání dominantního postavení.....	126
2.3.1	Dominantní postavení na trhu	127
2.3.2	Zneužití dominantního postavení.....	129
2.4	Modernizace soutěžního práva EU.....	130
2.5	Kontrola spojování podniků (fúzí) v rámci ES.....	132
2.5.1	Řízení o povolení spojení podniků	133
2.5.2	Nové nařízení o kontrole spojování podniků.....	134
2.6	Omezení státních (veřejných) podpor.....	135
2.6.1	Procesní a aplikační pravidla	136
2.7	Státní monopoly a veřejné podniky	137
2.8	Zadávání veřejných zakázek.....	139
2.8.1	Legislativa zadávání veřejných zakázek v EU.....	140
2.8.2	Důležité postupy při zadávání veřejných zakázek	141
2.8.3	Kritéria pro udělení veřejné zakázky.....	141
2.8.4	Opravné prostředky v oblasti veřejných zakázek	142
2.8.5	Legislativa zadávání veřejných zakázek v EU (Veřejně prospěšné služby)	142
2.8.6	Nová pravidla pro zadávání veřejných zakázek	143
2.8.7	Elektronické zadávání veřejných zakázek	143
2.9	Ochrana spotřebitelů	144
2.9.1	Jakost a bezpečnost zboží	146
2.9.2	Ochrana hospodářských zájmů spotřebitelů	149
3.	Právo obchodních společností.....	154
3.1	Opatření k harmonizaci národních práv.....	155
3.1.1	Platnost závazků převzatých společností.....	155
3.1.2	Založení akciové společnosti, zachování základního jmění akciové společnosti	156
3.1.3	Fúze vnitrostátních akciových společností.....	157
3.1.4	Organizační struktura akciových společností.....	158
3.1.5	Rozdělení akciové společnosti.....	159

3.1.6	Úprava společností s ručením omezeným o jediném společníku	160
3.1.7	Přeshraniční fúze akciových společností.....	160
3.1.8	Pobočky akciových společností zřízované v jiných členských státech....	161
3.1.9	Nabídky na převzetí akcií.....	162
3.1.10	Mateřské společnosti a jejich pobočky v různých členských státech	163
3.1.11	Fúze, rozdělení, převody majetku a akcií mezi členskými zeměmi	164
3.2	Společnosti evropského práva.....	165
3.2.1	Evropská akciová společnost.....	166
3.2.2	Evropské hospodářské zájmové sdružení	168
3.2.3	Evropské družstvo.....	170
4.	Právní úprava druhého pilíře EU.....	173
4.1	Zastupování Unie v oblasti SZBP.....	174
4.2	Evropská unie a Západoevropská unie	175
4.3	Amsterodamská smlouva a změny ve společné zahraniční a bezpečnostní politice	176
4.4	Vytváření evropské bezpečnostní a obranné politiky.....	179
4.5	Role institucí a dalších orgánů ES a EU při realizaci opatření druhého pilíře.....	181
4.6	Právní nástroje druhého pilíře	183
5.	Právní úprava třetího pilíře EU	185
5.1	Amsterodamská smlouva a revidovaný třetí pilíř EU.....	186
5.2	Prostor svobody, bezpečnosti a práva	187
5.3	Formy spolupráce v rámci třetího pilíře.....	188
5.4	Soudní spolupráce v trestních věcech	189
5.5	Vytváření společného právního prostoru.....	190
5.6	Policejní spolupráce.....	192
5.6.1	Evropský policejní úřad (EUROPOL)	192
5.6.2	Působení justičních a policejních orgánů na území jiného členského státu EU	193
5.7	Právní akty třetího pilíře.....	194
5.8	Role institucí ES a EU v třetím pilíři.....	196

6. Proces harmonizace práva mezi členskými státy a Společenstvím	198
6.1 Modely harmonizace	198
6.2 Postup sbližování práva	200
6.3 Jednotlivé postupy při harmonizaci	201
6.4 Aplikace koncepce dodatečných („zahrnutých“) pravomocí - implied powers	202
6.5 Uplatnění harmonizace v dalších oblastech	203
6.6 Oblasti vyloučené z harmonizace	205
6.7 Přizpůsobení vnitrostátního právního řádu právu ES - rozsah závazku k přizpůsobení	205
 Základní doporučená literatura	 209